

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 217 - לפרשת וישלח תשפ"ו

וַיִּקַּם בְּלֵילָה הַזֶּה וַיִּקַּח אֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת שְׁפָחֹתָיו... (לב, כג)

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו אֲרֻצָּה שְׁעִיר... (לב, ד)

מדוע כתוב 'הוא', ללא ה' הידיעה?

מדוע יעקב שלח מלאכים אל עשו?

מדרש שכל טוב: "כל מקום שצריך לומר ההוא, ואמר 'הוא', אינו אלא לדרשה, וזה למה? מלמד שדבר הקודש הוא היה עמו אותו הלילה לעזרתו".
רד"ק: ללמדנו שיעקב קם בעוד לילה, לאחר שישיש מעט, כדי להעביר את מחנהו בשעות הלילה.
חזקוני: המילה 'הוא' מוסבת על יעקב. סדר המילים בפסוק צריך להיות שונה, היה צריך להיות כתוב 'וַיִּקַּם הוּא בְּלֵילָה'.
אלשיך: להדגיש שהוא היה לבד כשקם בלילה להעבירם, מחנה אלוקים כבר עבר.

בכור שור: יעקב התקרב לעשו וחשש משנאתו, ושלח מלאכים לרגל ולבדוק את יחסו כלפיו לאחר 22 שנים שלא התראו. משהכיר יעקב את שנאת עשו אליו, לא הזכיר לו מאומה מהעבר, אלא שלח אותם כשלוחים לבשר בשורה טובה.
רמב"ן: יעקב הלך לאביו יצחק, שהתגורר בדרומה של ארץ כנען, בסמוך לאדום, מקום מושבו של עשו. הוא העריך שיוודע לעשו מהגעתו לאזור, ושלח אליו מלאכים להודיעו על כך.
אלשיך: יעקב הסתפק האם עשו שינה את יחסו כלפיו, האם שכח את שנאתו, וכדי לצאת מהספק שלח מלאכים, כדי שיגלו לו את אשר בלבבו.

רוצה להיערך עם רעיונות ודברי תורה לפרשת וישלח? לחצו כאן

וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזֵק אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת (לב, ח)

וַיִּשֶׂם אֶת הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יְלָדֵיהֶן רֵאשֶׁנָּה וְאֶת לָאָה וַיְלַדְיָהּ אַחֲרָנִים וְאֶת רָחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרָנִים (לג, ב)

באיזה אופן יעקב חילק אותם?

מדוע יעקב סידר אותם באופן זה?

רבינו בחיי: את רחל ולאה וילדיהן שם במחנה אחד, ואת השפחות וילדיהן במחנה האחר, כפי שכתוב וַיִּשֶׂם אֶת הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יְלָדֵיהֶן רֵאשֶׁנָּה וְאֶת לָאָה וַיְלַדְיָהּ אַחֲרָנִים וְאֶת רָחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרָנִים.
אברבנאל: יעקב עשה שתי מחנות מכל העם שאתו, מהצאן והבקר והגמלים ושאר המקנה. אבל את נשיו וילדיו שם רק במחנה אחד מהם, והפריד את המחנות מרחק רב זה מזה.

רד"ק: יעקב שם מאחור את מי שאהב יותר מכולם, בתקוה שגם אם עשו יהרוג מי מבני משפחתו, יהיו אלו מהראשונים ולאחר שיירגע מכעסו, יניח לאחרונים.
אלשיך: יעקב רצה למנוע קנאה ושם את השפחות וילדיהן ראשונים, סמוך אליו, באופן שהוא היה השומר שלהם, ורק לאחריהם לאה וילדיה ורחל ויוסף.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל נָא אִם נָא
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ
מִנְחָתִי מִיָּדַי כִּי עַל כֵּן רָאִיתִי
כִּפְנֶיךָ כְּרֹאֵת פְּנֵי אֱלֹהִים וְהִרְצִנִּי
(לג, י)

מה ההשואה שעשה יעקב? מדוע?

מדרש רבה (עח, יב): "מה פני אלהים דין, אף פניך דין. מה פני אלהים 'ולא יראו פני ריקם', אף את ולא יראו פניך ריקם".
רבינו בחיי: יעקב ביקש מעשו שיקבל את מנחתו, כמי שרואה פני שרים ושופטים שמקובל להקדימם במנחה.
אלשיר: יעקב ביטא את פחדו מעשו, ואמר שנבהל ממנו, וחשש שמא ימות בידו, כמי שרואה פני אלהים, כלומר כיום המות, שאין אדם מת עד ראות פני אלהים, ומאז אינו ניצול ממנו.

לקבלת העלון שלחו את המילה
'מעוניין' או לחצו כאן
office@shaalti.co.il 052-9453811

וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצֵּבָה עַל קְבֻרָתָהּ הוּא
מִצֵּבֶת קְבֻרַת רָחֵל עַד הַיּוֹם (לה, כ)

מדוע נוספו המילים 'עד היום'?

מדרש שכל טוב: "בכל מקום שנאמר עד היום, הרי הוא סימן זכר לדורות".
מלבי"ם: ללמדנו שהמצבה נשארה קיימת 'עד היום', שבכל דור ודור יחדשו אותה, כדי שיידעו את מקום קבורתה, שעם ישראל יתפלל על קברה כשייצא לגלות.

וַיִּדְבֹר עַל לֵב הַנְּעָר (לז, ג)

מדוע כתוב 'הנער' בכתוב חסר?

פסיקתא זוטרתא: "עדיין לא הגיעה לעונת נעורים, לכך כתוב 'הנער' חסר ה'".

וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֵּק (לב, כג)

מדוע המעבר נקרא בשם 'יב'ק'?

מדרש שכל טוב: "ולמה קראה 'יב'ק'?"
ששם נאבק עמו מלאך".

קִטְנֵתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדְּךָ כִּי בְּמִקְלִי
עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה
הֵייתִי לְשָׁנֵי מַחְנוֹת (לב, יא)

מדרש: בא אליפז ולקח את כל ממונו.
מדוע יעקב לא הרג את אליפז, (הרי הוא עמד כנגד כל מלכי כנען וכמו כן הצליח להסיר את האבן מפי הבאר כמסיר פקק (מבקבוק), לא היה קושי להרוג את אליפז, ומן הדין היה מותר, שהרי הוא בא להרגו? כמו כן, גם תשובת אליפז, שאמר: "אבא שלח אותי להרגך", כלל אינה מובנת. צריך לומר שיעקב העדיף לנקוט בהנהגה שתמנע שפיכות דמים ובחר לתת לאליפז את חפציו ולהיקרא עני, ובלבד שלא ייאלץ להרגו. מכאן עלינו ללמוד מסר חשוב, בכל שלב בחיים, עלינו לנסות ולקרר לבבות איש לרעהו ולנסות ולמנוע כל חיכוך או תקלה, ועל ידי כך נרבה אהבה, אחווה, שלום ורעות.

מגיע לשולחן שבת ו... אין דבר תורה?
רוצה ללמוד ולדעת
את פרשת השבוע?

עם 'תורת שאלתי'
אין יותר שאלות

הרב חגי ולוסקי
מציג
פריצת דרך
בלימוד
פרשיות
התורה

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
052-9453811

עוד סדרה מחכימה מבית:
אחתי שאלתי
לימודי תורה ופרשנות

או לחצו כאן
או באתר 'תורתך שאלתי'

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם